

Pirkanmaan kirjoituskilpailu 2026

Proosasarja A

Lukija

Nimimerkki: Sivunkääntäjä

Herätys on aikaisin. Nousen vuoteeltani, asetun pienen asumukseni lattialle ja nostan jalat syliini. Se ei käy yhtä sulavasti kuin joskus aiemmin. En välitä kivusta vaan annan sen tulla osakseni. Painan silmäluomeni kiinni ja keskityn hengitykseeni. Ajattelen merenrantaa. *Hiekka on punertavaa, aallot tulevat ja menevät. Rannalla on simpukankuoria, taivaalla näkyy sinisen rinnalla muutama valkoinen pilvi. Linnut kaartelevat kauneuden yllä, mutta niillä ei ole ääntä.*

Noustuani tarkistan, keitä palvelen tänään. Yksikään nimistä ei näytä tutulta. Puen harmaan kaapuni ja syön yksinkertaisen aamiaisen.

Täsmälleen samaan aikaan kuin eilen astun ulos ovestani. Lasken aamiaistarjottimeni lattialle. Käytävä täyttyy vähitellen kaltaisistani, mutta tilaa ei silti täytä kakofonia. Me olemme vielä hiljaisia ja askeleemme ovat pehmeitä. Olemme tottuneet liikkumaan ääneti, vaikka tehtävämme vaatiikin toisin. Huputettuina näemme vilauksen toistemme kasvoista, vaikka emme kunnolla tunne edes omiamme. Alapuolellamme asuvat noviisit, jotka aikanaan siirtyvät paikallemme. Kuvittelen nopeammat askeleet, uteliaat silmät, vahingossa rikotut lupaukset. Uhraan ajatuksen myös yläkerralle, mutta vain hetkeksi.

Astun yhteen hisseistä. Se ei ole juuri asuintilaani isompi. Palvelukseni alkuvuosina vauhti tuntui vatsanpohjassa saakka. Nyt seison tottuneesti jalkojeni päällä ja nieleskelen pitääkseni korvat auki.

Emme jää pois yhtä aikaa. Nyökkään poistuville, vaikka he eivät sitä näe. Se on rutiini, joka tuntuu jostain syystä turvalliselta. Kun oma vuoroni tulee, pohdin, nyökkääkö joku kaltaisistani minulle. Haluan ajatella niin.

Asiakkaan luona palvelija ohjaa minut oikeaan huoneeseen. Asumus on suuri, kenties suurin tila, jonka olen koskaan nähnyt. Kaikki on valkoista lukuun ottamatta valtavia kasveja, joita on kaikkialla. Jokaisen kasvin yllä roikkuu keinovalo, ja pieni sadetin suihkuttaa lehdille vettä. Tilassa tuoksu puhtaalta ja joltakin, jolle en löydä sanoja. Oleskelutilan pöydällä näen asioita, joita en ole koskaan pitänyt käsissäni.

Palvelija viittoon minut asiakkaan huoneeseen ja poistuu. Odotan hetken ovella ja astun sitten sisään. Huone on valoisa tavalla, jota en aivan heti ymmärrä. Ikkunoita ei ole, ei tietenkään. Valo hohkaa seinillä olevista näytöistä, jotka luovat tilaan eri sävyjä. Yhdellä näytöllä näen jonkin planeetan, tarkemmin katsottuna omamme. Sen kuva on näkymä, jota emme koskaan oikeasti näe. Valo elää, mutta katseeni on jo muualla. Asiakkaan huone on siisti ollakseen täynnä tavaroita. Mietin, mitä asiakas kaukoputkellaan katsoo.

– Mitä aiot lukea minulle?

Aistin jo huoneeseen astuttuani, että joku tarkkaili minua. Katson ylätasanteelle, josta minua tuijottaa poika. Hän on hyvin nuori, mutta jokin hänen olemuksessaan saa minut pitämään häntä vanhempana. Istun lattialle, avaan näytön ja alan lukea. Pojalle valittu teos kertoo vanhasta kalastajasta, joka ei ole saanut pitkään aikaan kalaa. Osaan tarinan ulkoa. Pohdin, miksi juuri se on valittu pojalle.

Useimmat asiakkaat eivät kuuntele minua. He täyttävät varatun ajan tekemällä kaikkea muuta. Osa ei ole lainkaan paikalla, ja silloin istun ja luen hiljaisuudelle. Minua se ei haittaa, olen tottunut olemaan yksin. Silti tuntuu turhalta täyttää tilaa sanoilla, joita kukaan ei ole kuulemassa. Tänään jokin on toisin. Vilkaisen tavoilleni epätyypillisesti kuulijaani. Lapsi katsoo minua vakava ilme kasvoillaan. Hän on yhä ylätasanteella, mutta kun jatkan lukemista, kuulen hänen laskeutuvan alas. Hän tulee istumaan minua vastapäätä pienen etäisyyden päähän. Luen hänelle pojasta, joka rakastaa kalastajaa. Matkaamme vanhuksen veneessä merelle, kamppailemme hänen kanssaan sekä saaliista että hengestä. Mietin, miltä merivesi tuoksuu, miltä tuuli tuntuisi iholla. Millaista olisi koskettaa jotakin elävää.

– Mitä tarkoittaa syntinen? poika kysyy yhtäkkiä.

Koska en voi vastata, jatkan lukemista.

– Mikä on rukous? hän jatkaa sinnikkäästi.

Lopetan lukemisen ja katson poikaa. Hän tuijottaa minua vilpittömänä. Tämä ei ole ensimmäinen kerta, kun asiakas kysyy minulta jotakin työtehtäväni aikana. Silti tämä on ensimmäinen kerta, kun lopetan lukemisen. En tiedä, miksi. En osaa myöhemminkään selittää itselleni, miksi harkitsin vastaamista. Pudistelen pojalle päätäni ja jatkan

lukemista. Hän luovuttaa ja kuuntelee, vaihtelee ajoittain asentoa niin kuin vain nuoret ja levottomat tekevät.

Kun palaan myöhemmin kapseliini, minulla on levoton olo. Tunne ei ole epämiellyttävä vaan pikemminkin odottava. Poimin oveni edestä päivällistarjottimen ja nautin sen vaatimattomat antimet. Vetäydyn aikaisin vuoteeseeni. Yleensä nukahdan heti, mutta tällä kertaa uni antaa odottaa itseään. Ajattelen pojan kysymystä. Ajattelen syntiä.

Aamulla herään aikaisin mutten levänneenä. Peittoni on myttynä lattialla. Jokin on häirinnyt untani. Se on epätavallista. Asetun lattialle ja ajattelen: *Hiekka on punertavaa, aallot tulevat ja menevät. Rannalla on simpukankuoria, taivaalla näkyy sinisen rinnalla muutama valkoinen pilvi. Linnut kaartelevat kauneuden yllä, mutta niillä ei ole ääntä.*

Näyttö kertoo, että minut on pyydetty uudestaan eilisen asiakkaani luo. Se ei ole tavatonta, mutta edellisestä kerrasta on aikaa. Useimmiten palvelen joka päivä eri asiakkaita. He kaikki kyllästyvät nopeasti, eivät jaksu kuunnella samaa teosta kahta päivää peräkkäin, saati loppuun saakka. Joitakin ei miellytä lukijan ääni, ja he vaihtavat tilalle toisen. Noviisivuosinani kyseenalaistin palvelun mielekkyyden. Palveluksessa ymmärsin, että kyseessä oli jotain erityistä: vain pienellä osalla on varaa siihen, että joku toinen elävä lukee heidän puolestaan. Muilla ei ole mahdollisuutta tilata palvelua tai lukea itse.

Poika on jo huoneensa ovella vastassa. Jatkamme vanhuksen tarinaa. Poika istuu taas minua vastapäätä. Huomaan, että hän on nostanut jalkansa samalla tavalla syliinsä kuin minä.

– Minä en opi koskaan lukemaan. Vanhempani sanovat, ettei minun tarvitse, lapsi keskeyttää lukemiseni. – Mutta miksi on niin? Miksi sinä osaat lukea?

Yhtäkkiä hän on vieressäni ja ehtii napata näytön käsistäni. Hän kääntelee sitä ja katsoo merkkejä, jotka eivät kerro hänelle mitään. Ojennan käteni, jotta hän antaisi näytön takaisin. Haluaisin kertoa hänelle, etten voinut valita osaani.

Kun olen lähdössä, poika kysyy:

– Voitko opettaa minut lukemaan?

Katson häntä. Näen, että hän on yksinäinen. Pudistelen jälleen päätäni ja jätän hänet.

Hississä annan ajatusteni virrata. Minäkin olin joskus lapsi. Utelias, levoton, ahnekin. Alusta asti oli silti selvää, mikä olisi tehtäväni tässä elämässä. En kyseenalaistanut sitä, koska minulla ei ollut vaihtoehtoa. Minut kasvatettiin palvelemaan sanoja ja antamaan ne toisille. Muistan vieläkin, miten merkit järjestyivät vähitellen sanoiksi, sanat lauseiksi, lauseet maailmoiksi, joihin ei ollut muuten enää pääsyä. Niin paljon merkityksiä, joihin suurin osa täällä asuvista ei pääsisi koskaan osallisiksi. Ne olivat minun, ja lapsena tunsin, miten hallitsin niitä. Silloin en tiennyt, että ne hallitsisivat joskus minua.

Kolmantena päivänä istun jälleen pojan huoneessa. Aistin, että hänen aamunsa ei ole ollut paras mahdollinen. Hän istuu ylätasanteella pöytänsä ääressä selin minuun. Kuulen hänen puuhaavan jotain. Istun vakiopaikalleni ja alan lukea. En tiedä, kuunteleeko hän. Kuulen ajoittain rapinaa hänen suunnastaan. Kun aika on täynnä ja tarina päätöksessään, poika laskeutuu alas ja astelee eteeni. Näen, että hän piilottelee jotain selkänsä takana.

– Jos opetat minua lukemaan, saat tämän, hän sanoo ja ojentaa kätensä.

Lapsen kämmenellä on aurinko. Katson sitä ja sitten häntä.

– Etkö tiedä, mikä tämä on? hän kysyy ilmettäni arvioiden.

Pudistan päätäni, vaikka minulla onkin aavistus. Samalla jo mietin, mistä hän on saanut sen.

– Oletko koskaan maistanut tätä? hän kysyy.

Pudistan jälleen päätäni. Pojan kädellä lepäävä aurinko on kadonnut maailmasta kauan sitten.

– Opetä minua, poika sanoo vaativasti ja ojentaa kättään.

En voi muuta kuin poistua hänen luotaan tarttumatta tarjoukseen. Kävelen käytävää pitkin tavallista nopeammin, sydämeni lyö kiivaasti. Olen saanut ennenkin lahjuksia, mutta niitä on tarjottu, jotta lopettaisin lukemisen. Koskaan en ole sortunut, koskaan en ole tehnyt rikkomuksia. Olen tolaltani, koska ensimmäistä kertaa minusta on tuntunut, että olisin voinut toimia toisinkin.

Matkalla seuraavan asiakkaan luo ohitan Aukion. En yleensä jää katselemaan ympärilleni, sillä kaikki on aina samalla tavalla. Osaan ulkoa jokaisen kulkureitin, näyttöjen sijainnit, ääniohjauspylväät. Nyökkään vastaantuleville lukijoille, ja katsahdan joskus satunnaiseen ohikulkijaan. Tänään jokin on toisin, täälläkin. Näen keskellä Aukiota kaksi vartijaa puhumassa kovaan ääneen. Hidastan kulkuani nähdäkseni, mitä on tekeillä. Toisen vartijan vaihtaessa asentoa näen, että he kovistelevat erästä lukijaa. Vedän kaapuni huppua syvemmälle. Miksi vartijat puhuvat lukijalle? Täytyyhän heidän tietää, että... Jatkan matkaani ripeämmin, mutta äänet eivät jätä minua rauhaan.

Herään varhain ennen herätystä. Yritän ajatella merenrantaa, mutta kaikki menee väärin. Näkymä on sama, mutta siinä on jokin särö: *Aallot tulevat, tulevat uudestaan, eivät vetäydy lainkaan.* Puettuani haen aamiaistarjottimeni. Kun nostan kuvun, käteni pysähtyy. Tarjottimellani on aurinko. Näen sen jo toisen kerran vuorokauden sisällä. Hetkeen en tee mitään, vain katson. Ilmanvaihdon lähes huomaamaton hurina voimistuu. Miten poika on saanut lähetettyä sen minulle? Katson kapselin ovea ja mietin, tiesikö tarjottimen tuoja, mitä toi ovelleeni. Kuka pojan lisäksi tietää, että hallussani on tällä hetkellä jotain minulta kiellettyä?

Mietin eri vaihtoehtoja. Jos en syö lahjusta, se täytyy hävittää. Se ei voi jäädä tarjottimelle, kun se haetaan pois. Voisin piilottaa auringon. Syödä sen. Ravistelen ajatuksen pois. Käärin auringon lautasliinan sisään ja laitan sen pöytäni laatikkoon. Kukaan ei tee tarkastuksia vanhemman lukijan kapseliin.

Astun neljännen kerran pojan huoneeseen. Hän seisoo minua vastassa. Hymyileekö hän?

– Söitkö sen? hän kysyy.

Pudistan päätäni. Pojan hymy katoaa.

– Isä sanoo, että se saattaa maistua lähes alkuperäiseltä, hän toteaa alakuloisesti.

Haluaisin sanoa, että hän asettaa minut vaaraan. Ymmärrän kuitenkin, että hän ei tiedä sitä. Istun alas ja aloitan uuden teoksen. Tunnen, että poika katsoo muualle. Haluaisin kysyä häneltä, mitä hän ajattelee. En tietenkään tee sitä. Se, että ajattelin sitä, pelottaa minua.

Seuraavien kolmen viikon aikana en saa kutsua pojan luo. Jostain syystä olen pettynyt. En tiedä, mitä odotin. Tiedän olevani palvelija. Silti poika ja hänen uteliaisuutensa herättivät minussa jotakin, kenties pienen toivonkipinän, vaikka tiedän sen sammuvan pian. Muiden asiakkaiden luona teen työni rutiininomaisesti, mutta huomaan ajattelevani poikaa ja tämän kysymyksiä. Poika haluaa oppia, enkä minä voi auttaa häntä.

Kun eräänä päivänä palaan työstäni, näen sivusilmällä uudet kasvot käytävällä. Kaltaiseni on siirtynyt yläkertaan, ja noviisi on ylennetty hänen tilalleen. Kylmät väreet kulkevat pitkin kehoani, ja livahdan kiireesti kapseliini.

Päivät kuluvat samanlaisina. Herään, luen asiakkaille, tutkin materiaaleja, istun keinovalon äärellä, nukun. Tapaan erilaisia asiakkaita erilaisine tarpeineen. Kukaan heistä ei kuitenkaan ole kuten poika. Osa heistä kuuntelee kyllä, mutta minä en tunne mitään. Myös merenrantani tuntuu muuttuneen pysyvästi. Aallot ovat edelleen levottomat, ja kaiken yllä paahtaa aurinko, joka muistuttaa appelsiinia.

Aamulla minua odottaa yllätys: aamiaistarjottimellani on viesti pojalta. Ajattelen, ajattelen kuumeisesti. Mitä hävittävää minulla on? Jos syön hedelmän, kukaan ei saa tietää sen olleen minulla. Voin valehdella pojalle ja pudistella päätäni, kun hän kysyy, söinkö sen. Jos valehtelen, emme enää tapaa. Jos taas suostun opettamaan poikaa, rikon sääntöjä. Painan kädet ohimoilleni. Tekisi mieli huutaa. Otan appelsiinin käteeni. Se on kaunis ja täydellisen pyöreä. Pinnan nahkeus tarttuu käsiini, ja hankaan niitä kaapuni helmaan. Nuuhkin tuota menneisyyden hedelmää ja mietin, miksi joku on uhrannut aikaansa sen parissa. Ymmärrän, että ympärilläni tapahtuu asioita, joista en tiedä mitään. Upotan kynteni kuoreen, joka antaa periksi helposti. Nuolaisen hedelmää, imen sen nektaria ensimmäisen kerran elämässäni. Toivoisin, että voisin tuntea jotakin. Niin kaunis kuin hedelmä onkin, se ei maistu miltään. Olisi ollut aivan sama, vaikka olisin nuolaissut kapselini seinää. Katson runneltua appelsiinia. Hedelmä on kaunis mutta tyhjä. Merkityksetön. Samassa syyllisyys valtaa mieleni. Tunnen häpeää mutta myös ärtymystä. Miksi poika lähetti appelsiinin? Mikä oikeus hänellä on käydä kauppaa elämälläni?

En ole enää yllättynyt, kun huomaan, että poika on tänään asiakkaani. Matkalla hänen kotiinsa ehdin ajatella. Hedelmä on syöty, tavallaan. Kiroan itseäni itsehillinnän puutteesta. Vuosikymmenet nuhteetonta eloa, sitten yksi väärä teko. Jokin on raiteiltaan eikä suostu enää palaamaan takaisin.

Poika istuu valmiina kuuntelupaikallaan. Nyökkään hänelle ja istun alas.

– Saitko tervehdykseni? poika kysyy. – Maistoitko sitä?

Katson poikaa. Lopulta nyökkään. Pojan ilme kirkastuu.

– Sinä siis aiot opettaa minua?

Nyökkään, enkä ehdi enää perua valintaani. Samalla nostan sormen huulilleni. Toivon, että poika ymmärtää.

– Et voi puhua. Tiedän. Äitini ja isäni kertoivat minulle. Lukijat saavat lukea valitut teokset mutta viettävät muuten elämänsä hiljaisuudessa.

Tein hiljaisuuslupauksen muiden noviisien kanssa harjoitusaikani lopussa. Muistan hetken arvokkaana, mutten silloin ymmärtänyt sen lopullisuutta.

– Millaista se on? poika kysyy. – Kun ei voi puhua?

Haluaisin sanoa, että siihen tottuu. Alku oli vaikeaa. Ensimmäiset vuodet, ehkä jopa vuosikymmenen ajan, minun teki mieli puhua koko ajan. Tein virheitäkin ja kärsin niistä seuraukset. Lopulta puhuin jopa itsekseni kapselin suojissa, mutta tulin siitä vain hyvin surulliseksi. Vaitiolo oli lopulta helpompaa. Haluaisin sanoa, että minulla on oma ääni, mutta kukaan ei kuule sitä. Luen vain jo kertaalleen ajatellut ajatukset.

Poika tietää, etten vastaa. Lopulta hän nousee, kävelee luokseni ja istuu viereeni.

– Minun nimeni on Nüwa, poika kertoo, vaikka tiedän sen jo. – Sinä luet ja minä seuraan.

Nyökkään. Avaan näytölle keskeneräisen teoksen ja aloitan. Kuljetan sormeani sanojen kohdalla. Välillä poika pyytää minua hidastamaan tahtia tai lukemaan jonkin kohdan uudestaan. Hänellä on vakava ilme, rypyt ilmestyvät hänen kulmakarvojensa väliin. Kun hän haluaa tietää, piirrän sormellani ilmaan kirjaimia ja merkkejä, jotka hän toistaa

hieman kömpelöllä tavallaan. Ajattelen, että tämä kaikki on leikkiä. En ole leikkinyt vuosikymmeniin.

Seuraavina viikkoina luemme taakse jääneistä kaupungeista ja niiden yhteiskuntajärjestelmistä, vanhasta luonnosta ja eläimistä, keinoälystä, ihmisten ymmärtämättömyydestä, ystävyydestä ja rakkaudesta, surusta. Pojalla on paljon kysymyksiä, mutta minulla ei ole antaa hänelle vastauksia. Saan tietää, että hänen isänsä johtaa yhtä viljelyksistä. Nyt ymmärrän, mistä kasvit ja appelsiinit ovat peräisin, vaikken vieläkään täysin ymmärrä kaiken sen tarkoitusta. Poika ei ole varma, mitä hänen äitinsä tekee työkseen. Hän ei näe usein vanhempiaan asumusten ja työskentelytilojen pitkien välimatkojen vuoksi.

Aamuisin tunnen oloni virkeäksi, ja merenrantani on entisellään. Samalla minua kuitenkin kalvaa tieto siitä, että huijaan poikaa. Tiedän, ettei hän voi luultavasti koskaan lukea mitään. Hänen näköhermonsa tuhoutuvat vähitellen. Poika ei vielä tiedä sitä, mutta totuuteen ei enää ole pitkä matka.

Ensimmäisinä tulleet lähes sokeutuivat saapumisensa jälkeisinä vuosina. Sitä oli osattu odottaa, mutta keinot asian korjaamiseksi eivät edenneet toivotusti. Useiden sukupolvien ajan siirtokunnat tekivät kaikkensa saadakseen muuttajien näkökyvyn pysymään ennallaan. Kehitettiin erikoislaseja, leikkauksia, tulostettiin jopa uusia silmänosia. Lopulta jouduttiin tyytymään siihen, että ihminen vaipui hämärään. Ei kokonaan, onneksi, ja hämärässä oli myös ihmeellistä valoa. Silloin tällöin sattui syntymään lapsia, joiden näkökyky säilyi kasvun myötä ennallaan. Miksi näillä yksilöillä oli jotain, mitä toisilla ei – sitä ei kyetty kunnolla selittämään. Kenties se oli geenivirhe, ehkä hidasta sopeutumista vallitseviin olosuhteisiin. Näkijöitä ei ollut paljon, ja heidän elämänsä suunta määrittyi näkökyvyn myötä. Heistä tuli aikuisina siirtokuntien johtajia, ylimpiä. He ymmärsivät, ettei rauhaa ole ilman järjestelmää. Jokaisella oli oltava jokin tehtävä, ja siten synnyimme myös me, lukijat. Miksi antaa älyn lukea, kun sen pystyi tekemään näkijä? Sanat ovat kuitenkin vaarallisia, paljon vaarallisempia kuin mikään muu. Seurasi vaikeita vuosia ja uuden säännösten laatiminen. Hiljaisia on helpompi hallita.

Sain lukea kansamme historiaa vasta Valapäivän jälkeen. Muistan, miten uteliaisuus vaihtui ensin ihmetykseen, sitten vihaan ja lopulta kauhuun. Olin luullut olevani valittu, mutta en omistanut edes itseäni. Olin lukenut kadonneista järjestelmistä ja niiden kaatumisesta. Ymmärsin, että täällä pelättiin liian vapauden johtavan samaan. Luin paljon muutakin, mutta sen olen yrittänyt unohtaa.

Ehkä poika onkin näkijä. Ehkä hän saa taustansa ansiosta vielä toisenlaisen elämän.

Eräänä aamuna en löydä tarjottimeltani mitään ylimääräistä, vain tavalliset, harmaat antimet. Kääntelen kaiken ympäri, alan jo hätääntyä, mutta vettä ja kuivatarvikepusseja kummempaa ei kerta kaikkiaan ole.

Poika odottaa minua huoneensa lattialla mutta välttelee katsettani. Minulle tulee epämiellyttävä olo, ja silmäilen ympärilläni. On hiljaista, kuulen vain sadettimien rytmikkään äänen. Istun alas ja odotan, että poika tulisi viereeni, jotta voisimme jatkaa opiskelua. Hän ei kuitenkaan tee elettäkään liikkuaikseen. Olen aloittamassa lukemisen, kun poika sanoo:

– Tämä on viimeinen kerta, kun luet minulle.

Katson häntä mutten ymmärrä. Melkein kysyn, mutta en voi.

– Koulutukseni alkaa, poika kertoo tarkentamatta asiaa.

Sillä hetkellä ymmärrän, ettei hänkään voi valita. Hän on samanlainen kuin minä, vain puitteet ovat erilaiset. Tunnen surua, jota en ole tuntenut pitkään aikaan. Sitten luen hänelle viimeiset sanat. Poika kuuntelee kauempaa, ei halua tulla viereeni. Tajuan, etten ole koskaan lukenut kenellekään yhtä paljon kuin pojalle. Lukiessani olen kuulevinani hiljaista nyyhkytystä, mutta en ole varma, onko se vain mieleni luoma harha.

– Minun tulee ikävä Santiagoa, poika sanoo, kun lähden viimeisen kerran.

Aamulla herään siihen, että oveeni koputetaan, ja sitten ovi onkin jo auki. Vedän peiton tiukemmin päälleni.

– Anagnostes, sinun pitää tulla mukaamme, toinen vartijoista sanoo.

Tiedän, mitä se tarkoittaa. Pukeudun kaapuuni ja juon lasin vettä vartijoiden odottaessa käytävällä. Silmäilen kapseliani. Tämä on ollut kotini viitisenkymmentä vuotta. Sänky,

kaappi, pieni pöytä ja peseytymistila. Ei ikkunaa, ei tietenkään, peilistä puhumattakaan. Kosketan kasvojani. En ole nähnyt itseäni vuosikymmeniin kuin vääristymänä heijastavilla pinnoilla tai vain muiden silmin. Olen elänyt pääni sisällä. Kaikki, mitä tiedän maailmasta, mahtuu lukemieni teosten väliin. Jopa merenrantani. Otan lukijanlasit päästäni ja lasken ne pöydälle. En tarvitse niitä enää. Hämärä laskeutuu lopulta kaikille.

Kun minut saatetaan hissiin, tiedän jo, mihin olemme matkalla. *Hiekka on punertavaa, aallot tulevat ja menevät. Rannalla on simpukankuoria, taivaalla näkyy sinisen rinnalla muutama valkoinen pilvi. Linnut kaartelevat kauneuden yllä, mutta niillä ei ole ääntä.*